

MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)

Feltűnik a Geiranger-fjord

Dániától a norvég fjordokig (1. rész)

Hol rejtőzik Dánia legmagasabb pontja? Amennyiben az ország külbirtokait is tekintetbe vesszük, az aranyérem Grönland tetejét, a 3694 méteres Grunnbjörnt illeti, a sziget azonban semmiképp nem tekinthető az anyaország integráns részének. Földrajzilag Amerikához tartozik, s bár 1973-ban Dánia jogán tagja lett az Európai Uniónak, ebből 1985-ben kilépett. Az ország másik külbirtokának, a Feröer-szigeteknek teteje 882 méterével éppen az Írott-kőig ér. Ez a pont, nevezetesen a Slaettaratindur szintén joggal pályázhatna a dán elsőségre, a széles körű autonómiával rendelkező szigetcsoportot azonban Grönlandhoz hasonlóan nem tarthatjuk Dánia részének, és éppúgy nem tagja az Európai Uniónak sem. Az ország csúcsát valahol a lapos Jütland-félszigeten kell keresni.

MENYEKIG ÉRŐ DOMB

Ha egy országnak nem jut égbetörő hegy, mi mást tehet, minthogy hangzatos névvel illetti valamely kiemelkedését. Így gondolkodtak a dánok is, és Himmelbjergetre – vagyis Menyekig érő hegyre – keresztelték azt a 147 méter magas pontot, melyet sokáig az ország tetejének gondoltak. A Himmelbjerget 1847-ig állt a dobogó legfelső fokán, amikor az elsőséget az Ejer Bavnehøj vette át, amire 1924-ben kilátótorony is épült. 1939-től felgyorsultak az események. Egy közeli domb, az Yding Skovhøj magasságát 172,66 méternek mérték, s ezzel jó egy méterrel múlta felül az előző csúcstartó adatait. 1953-ban újabb fordulat állt be a dán alpinizmus mozgalmas történetében. Hivatalosan deklarálták, hogy az Yding Skovhøj te-

Urnes fatemploma

tején található bronzkori sírhalom nem számít a domb természetes magasságába, így az Ejer Bavnehøj orrhosszal, egészen pontosan 6 centiméterrel visszavette a vezetést. A piros-fehér kereszt lobogó ezután büszkén lenghetett az Ejer Bavnehøj kilátóján. Egészen 2005-ig... Ekkor ugyanis valakinek eszébe jutott, meg kellene mérni az alig 200 méterre fekvő tanya területén álló kiemelkedést is. És láss csodát, újra borult a sorrend. A legújabb számok tükrében Dánia legmagasabb természetes kiemelkedése a tanya mellett található Møllehøj (Møllehøj, Malom-domb) 170,86 méterrel, a második – 9 centiméterrel lemaradva – az Yding Skovhøj, és jelenleg csak a harmadik, 51 centiméteres hátránnyal az Ejer Bavnehøj. Tekintettel az utóbbi dombon épült látogatóközpont, illetve kilátóra és a magánterületen fekvő Møllehøj-től mérhető kis távolságra, e kettőt tekinthetjük

Norvég tanya

egységnek, és elmondhatjuk, az ország legmagasabb természetes kiemelkedése a Möllehöj/Ejer Bavnehøj. Már csak abban bízhatunk, hogy a kialakult kényes egyensúly megőrzése céljából nem indul intenzív vakondirtás a térségben.

A MÚLTBAN SZÍNES KIRÁLYOK

A kilátó és a sírdombok felkeresése mellett el látogattunk a közeli Jelling falucskába, melynek története több mint ezer évre nyúlik vissza, és az UNESCO világörökségei között szerepel. A híres dán király, I. Harald (935–986.) rúnairásos köve a templomkertben tekinthető meg. A kereszténység felvétele és a dán-norvég egység megeremtése mellett az uralkodóról az is fennmaradt, hogy nagyon szerette az áfonyát, emiatt Kékfogú előnévvel illették. Harald a távoli dán és norvég törzsek között teremtett kapcsolatot, a napjainkban róla elnevezett informatikai szabvány pedig rádióhullámok segítségével hoz létre kisebb hatótávolságú kommunikációt. A szabvány a Kékfogú királyról a Bluetooth nevet kapta, emblémáját pedig a rúnairás H és B betűinek összevonásából alakították ki. Reméljük, ezzel nem indul hagyomány, mert elgondolni is rossz,

Dél-norvég látkép

talmas kiterjedése, a közigazgatási határokon belül elterülő erdők és tavak miatt azonban jól meg kell tervezni a városnézés programját. A közlekedés – elsősorban a belvárosban – nehézkes, ráadásul néhány utcát nemcsak táblával, hanem virágládákkal is lezárnak, ami előtt a helyismerettel nem rendelkező idegen értetlenül áll. A történelmi központ nem nagy, ennek megtekintésére legjobb gyalog indulni. A „kötelező” látnivalók, a Királyi Palota, a Parlament, a Nemzeti Színház és az Akershus-erőd mellett érdemes megtekinteni a Nobel Intézetet, ahol a Nobel-békedíj odaítéléséről döntenek. A díjátadás helyszíne Oslo jelképe, a Városháza. A monumentális, vöröstéglás épület egyszerűségében is lenyűgöző, a hatást a kikötő felé nyitott tér csak fokozza. A modern, 1950-ben átadott épület méretét Norvégiában csak a trondheimi székesegyház múlja felül.

A Bygdøy-félszigetre a Városháza elől induló hajóval is el lehet jutni. A félszigeten kialakított múzeumok és a skanzen az ország múltjába nyújtanak bepillantást. A hajózás szerelmesei különösen szerencsésnek érezhetik itt magukat, a kiállítási épületekben ugyanis Amundsen, Nansen és Thor Heyerdahl útjainak emlékei mellett viking hajók is megtekinthetők. A borsos belépőktől megriadt turista jól teszi, ha meg sem áll a Vigeland-parkig. A neves norvég szobrász, Gustav Vigeland 192 szoborcsoportját felvonultató 32 hektáros park díjtalanul látogatható, és elsősorban napsütéses időben nyújt feledhetetlen élményt.

AZOK A NORVÉG FJORDOK...

Dél-Norvégia számos további célpontot kínál, melyek közül mi két világörökséget választottunk, Urnes fatemplomát és a fjordvidéket. A templom – mint az országban annyi más helyszín – a legegyszerűbben hajóval közelíthető meg, és a legrégebb norvég fatemplomnak tartják. A 12. századi formában álló építmény megtekintése mellett a túra érdekességét a környékbeli kultúrtáj jelentette, ahol akkor málna terem, melynek a szára helyére az általunk ismert málna beférne. Norvégia időjárása a Golf-áramlatnak köszönhetően enyhe, ahol akkor málna terem, melynek a szára helyére az általunk ismert málna beférne. Norvégia időjárása a Golf-áramlatnak köszönhetően enyhe, ahol akkor málna terem, melynek a szára helyére az általunk ismert málna beférne.

a sarkkörön túl is találkoztunk, a Trondheimi-medencében pedig megterem a búza.

Ha bárkit megkérdezzük, melyik szó jut elsőként eszébe Norvégia nevének hallatán, a leggyakoribb válasz a fjord lesz. Maga a főváros is az Oslo-fjord végében alakult ki, a leglátványosabbak azonban a nyugati part öblei, köztük a Lyse-, a Sogne-, a Naerøy- és a Geiranger-fjord. Ne csodálkozzunk, hogy nagy merülésű tengerjáró hajók is kiköthetnek bennük, a Sogne-fjord legnagyobb mélysége 1300 méter, és több mint 200 kilométeres hosszát tekintve első a világon. A legtöbbet fotózott Geiranger-fjord Norvégia jelképének számít. Már hozzá közeledve több olyan kilátópontot találunk, melyről pazar látvány tárul a szemünk elé, a bátrabbak pedig a könnyű korláton átlibbenve lélegzetelállító fotókat készíthetnek. Az út az öböl partjáiig vezet, ahol hajóra szállhatunk vagy a meredek sziklafal oldalában kialakított turistaösvényen tehetünk kellemes sétát. A látványos fjordok felkeresése még egymást követően sem lenne unalmas, közben azonban egy hosszabb túra várt ránk: Norvégia és egyben egész Skandinávia legmagasabb csúcsa, a Galdhøpiggen.

A Városháza Oslóban

milyen informatikai újítás viselhetné egy másik 10. századi skandináv uralkodó nevét, akit Véresbaltájú Eriknek hívtak.

Aarhus, Dánia második legnagyobb városa a közelgő zivatar ellenére megért egy sétát, majd este már újra verőfényes napsütésben mostuk le az út porát az észak-dán kisváros, Frederikshavn közelében a tenger hullámaiban. Dél-Svédország megtekintését a visszaútra időzítettük, ezért a másnapi kompátkelést követően egyedül Göteborgban időztünk, majd meg sem álltunk Oslóig. Hosszú volt az út Debrecentől, pedig a java még csak most kezdődött. Norvégia déli csúcskétől a Nordkappig még légvonalban is olyan távolság vár az utazóra, mintha ellenkező irányban egészen Szardínia szigetéig menne.

OSLO TÉRBE VALÓBAN OSZTOTT

Oslo lélekszáma más európai fővárosokhoz képest alacsony, alig nyolcszázezer fő. Ha-

Dánia: kis csúcs – nagy kilátó